

narforsamlingen, at spørgsmålenes behandling udsattes til 19. plenarforsamling.

I et møde den 12. december gav plenarforsamlingen sin tilslutning hertil.

Deklaration om afskaffelse af alle former for racediskrimination.

(Dagsordenens punkt 43).

Som grundlag for 3. udvalgs forhandlinger forelå et af FN's menneskerettighedskommission udarbejdet udkast til en deklARATION, der i sommeren 1963 havde været behandlet af Det økonomiske og sociale Råd. Dette udkast, der må betegnes som et kompromis mellem divergerende opfattelser, fastslår i præamblen, at FN siden 1945 har arbejdet for afskaffelsen af enhver form for racediskrimination på grundlag af farve, race og national oprindelse. Der gives udtryk for almindelig fordømmelse af racediskrimination, ligesom det understreges, at forskelsbehandling på grund af race i adgangen til at nyde fulde borgerlige og politiske rettigheder er utilstedelig. Endvidere hedder det, at der ved besættelse af offentlige stillinger og i adgangen til opnåelse af uddannelse ikke må ske forskelsbehandling på grund af race. Endelig gives der udtryk for fordømmelse af al propaganda, der har til formål at fremme racediskrimination, og der fremsættes en opfordring til medlemslandene til at tage skridt til at forbyde propaganda, der anviser vold med det formål at fremme racediskrimination.

Under udvalgsbehandlingen blev der fremsat ca. 70 ændringsforslag til den af menneskerettighedskommissionen foreslåede tekst alle med det formål at gøre deklARATIONENS indhold og sprogbrug stærkere. Til trods for, at det store antal ændringsforslag og et stærkt pres for at opnå en hurtig vedtagelse af deklARATIONSTEKSTEN vanskeliggjorde en grundig behandling af sagen, lykkedes det at tilvejebringe enighed om de fleste af deklARATIONENS bestemmelser.

Under debatten i udvalget blev det fra afro-asiatisk, latinamerikansk og Østblokkens side understreget, at man ønskede en stærkere formulering end det foreliggende udkast, medens USA, der er det vestlige land, der berøres mest direkte af deklARATIONEN, tydeligt lod forstå, at det af menneske-

rettighedskommissionen udarbejdede udkast repræsenterede maksimum af, hvad USA af politiske og forfatningsretlige grunde kunne acceptere. Vedtagelsen af en stærkere tekst ville gøre det vanskeligt for USA at give forslaget sin tilslutning.

Under de videre forhandlinger fik udvalget forelagt et ændringsforslag der ville pålægge staterne en forpligtelse til strafferetligt at forfølge personer og foreninger, der ved vold eller opfordring til vold søger at fremme racediskrimination, men også personer, der i bred almindelighed udtaler sig til fordel for racediskrimination. Denne sidste del af ændringsforslaget blev afvist af de vestlige lande, idet den fandtes at indeholde et for vidtgående indgreb i den forfatningssikrede tale- og foreningsfrihed.

Den danske delegerede (*kontorchef, fru Refslund Thomsen*) udtalte i et indlæg i debatten at Danmark helt og fuldt fordømte enhver form for racediskrimination og derfor allerede i menneskerettighedskommissionen havde stemt for det af denne udarbejdede udkast. Den danske repræsentant udtalte også, at den foreliggende tekst sikkert kunne forbedres, og at Danmark gerne ville medvirke til en sådan forbedring. Imidlertid var det nødvendigt at tilvejebringe en tekst, hvorom der kunne opnås enighed, da det var meget vigtigt, at udvalget gennem enstemmig vedtagelse af deklARATIONENS udkast udtrykte sin absolutte fordømmelse af racediskrimination. Med særlig adresse til forskellige forslag om skærpeelse af propagandabestemmelsen udtaltes, at man i sin iver for at udrydde racediskrimination ikke måtte lade sig forlede til for vidtgående indgreb i andre fundamentale menneskerettigheder (se bilag 5).

Ved afstemningen stemte Danmark imod det nævnte ændringsforslag og afstod herefter sammen med 16 vestlige lande, herunder de øvrige nordiske lande, på deklARATIONEN som helhed.

Den vestlige stillingtagen var motiveret med, at man ikke anså det for udelukket under deklARATIONENS behandling i plenarforsamlingen at opnå sådanne ændringer i den omstridte bestemmelse, at dennes formulering ville blive acceptabel for de vestlige lande. Det bemærkes herved, at der forelå en oversættelsesfejl i den spanske tekst til det i udvalget vedtagne ændrings-